

*L'acció té lloc a Tebes, davant el casal de Penteu. A l'escena
hi ha una tomba, i al fons es veuen les columnes
i l'entaulament del casal.*

DIONÍS. – Vinc en aquesta terra dels tebens, jo, Dionís, fill de Zeus; em donà a llum en altre temps la filla de Cadme, Sèmele, assistida en el part pel foc portador del llamp.¹ He canviat la forma de déu per la de mortal i em trobo vora la font de Dirce i les aigües de l'Ismenos.² Veig la tomba de la meva mare fulminada aquí, prop del casal, i les runes de casa seva que fan fumejar una flama encara viva del foc de Zeus, còlera inexhaurible d'Hera contra la meva mare. Alabo Cadme,³ que fa inviolable aquest terreny, el recinte de la seva filla; jo, tot a l'entorn, l'he cobert d'una vinya amb verdor nova carregada de raïms.⁴

He deixat les terres abundoses d'or dels lidis i dels frigis,⁵ les planes colpides pel sol dels perses i els murs de Bàctria;⁶ m'he apropiat a la terra de durs hiverns dels medes,⁷ a l'Aràbia feliç i a tota l'Àsia que s'estén vora el mar salabrós i té ciutats de belles torres, plenes d'habitants grecs i bàrbars mesclats; i he arribat en primer lloc en aquesta ciutat de Grècia,

després que allà he instituït els meus cors i he establert els meus misteris,⁸ a fi de ser una divinitat manifesta per als mortals.

I Tebes és la primera d'aquesta terra grega on he fet retronar el meu crit ritual, ajustant als cossos la pell de cérvol i donant a les mans el tirs, dardell d'heura.⁹ És que les germanes de la meva mare,¹⁰ les que menys calia, deien que no sóc Dionís engendrat per Zeus, sinó que Sèmele, seduïda per un home mortal, havia atribuït a Zeus la culpa de la seva relació —subterfugis de Cadme—, i per això es vantaven de proclamar que Zeus l'havia matada perquè ella havia mentit sobre la unió amb el déu. Per tant, a elles les he tretes del casal agullonades per la follia, viuen a la muntanya, privades de seny, i les he obligat a portar l'abillament propi dels meus ritus extàtics.¹¹ A més, a tota la descendència femenina dels cadmeus,¹² totes les dones que hi havia, les he fet sortir enfollides de casa seva; barrejades amb les filles de Cadme, seuen en roques sense aixopluc sota verds avets. Cal, doncs, que aquesta ciutat aprengui, fins i tot si no ho vol, que no està iniciada en els meus misteris bàquics, i que jo em defensi, per la meva mare Sèmele, apareixent als mortals com una divinitat que ella li parí a Zeus.

Doncs bé, Cadme ha lliurat el privilegi de la sobirania a Penteu, nascut d'una filla seva;¹³ ell lluita contra la meva divinitat, m'exclou de les libacions i

no fa cap menció de mi en les pregàries. Per això li demostraré que he nascut déu, a ell i a tots els tebens. I, després d'endregar els afers d'aquí, faré camí cap a una altra terra tot donant-me a conèixer. I si la ciutat de Tebes, en còlera, intenta fer baixar de les muntanyes per les armes les bacants, em reuniré amb les mènades¹⁴ com el cap d'un exèrcit. Per aquest motiu he canviat d'aparença i tinc la de mortal, he mudat de forma i he adoptat naturalesa humana.

Vosaltres que heu deixat el Tmolos,¹⁵ baluard de Lídia, tíasos meu,¹⁶ dones que de terres estrangeres he dut com a assistents i companyes de viatge, agafeu els timbals propis de la ciutat dels frigis, invenció de la mare Rea¹⁷ i meva, i veniu aquí, al voltant de la casa reial de Penteu, a fer-los ressonar perquè ho vegi la ciutat de Cadme. Pel que fa a mi, aniré amb les bacants als replècs del Citeró,¹⁸ on ara són, i compar-tiré amb elles les danses.

Entra el cor de dones de Lídia, que reten culte a Dionís.

COR. –

Des de la terra d'Àsia,
deixant el sagrat Tmolos, vinc de pressa
al dolç treball pel Rugent¹⁹
i a un esforç que no cansa, invocant
el Bàquic²⁰ amb el crit ritual d'evòè.²¹
¿Qui hi ha pel camí? ¿Qui hi ha pel camí? ¿Qui

hi ha als estatges? Que tothom s'estigui a fora
i mantingui, reverent, la boca en silenci,²²
car jo sempre lloaré Dionís
amb els himnes establerts per l'usatge.

Oh, benaurat qui, feliç²³
coneixedor dels misteris²⁴ dels déus,
passa una vida santa,
consagra l'ànima al tíasos
fent de bacant a les muntanyes
en sagrades purificacions
i celebrant els ritus extàtics
de la gran mare Cíbele;²⁵
i, brandant amunt el tirs,
coronat d'heura,²⁶
ret culte a Dionís!
Aneu, bacants, aneu, bacants!
Al Rugent, déu fill d'un déu,
a Dionís, feu-lo baixar
de les muntanyes de Frígia²⁷ vers els camins
de l'Hèllada, amples per a la dansa, al Rugent.

A ell, en altre temps, la mare, encinta,
en el dolorós trànsit del part,
quan sorgí al vol un tro de Zeus,
l'infantà abans d'hora
del seu ventre, tot perdent
la vida fulminada pel llamp.